

Notat til møte med KLD, KMD og HOD 8. april 2019

Tekst fra felles brev fra KS og Norsk Vann av 29. januar i grå ramme

KS og Norsk Vann har merket seg at det er flere mål og ambisjoner i den nye regjeringsplattformen som vil være sentrale i arbeidet med å produsere de viktige kommunale vann- og avløpstjenestene fremover.

Vi vil gjøre regjeringen oppmerksom på relevante forhold knyttet til enkelte av målene, og ber om et møte for nærmere dialog om temaene.

Regjeringsplattformen har flere mål og ambisjoner på vannområdet som er sentrale i arbeidet med å levere disse viktige tjenestene.

Kommuner og huseiere har gjennom flere generasjoner bygget opp de ledningene og anleggene som vi har i dag, og kvaliteten på vann- og avløpstjenestene har blitt stadig bedre. Tjenestene er regulert etter selvkostprinsippet og finansiert gjennom abonnentgebyrer. Kommunestyrene vedtar gebyrnivå og budsjetter, og kommunerevisjonen påser at midlene brukes korrekt.

En fersk Sentio-undersøkelse viser at 92% av innbyggerne er godt fornøyde med vann- og avløpstjenestene, 7 prosent er verken fornøyde eller misfornøyde, mens kun 1 prosent svarer at de er misfornøyde med tjenestene.

Innbyggerne er litt mer delt i synet på prisen på tjenestene. Om lag 40% er villige til å betale mer, 30% er i liten grad interessert i å betale mer, mens 32% er usikre på hva de mener. Samtidig svarer hele 65% at de ikke vet hvor mye husstanden betaler.

Trygge vann- og avløpstjenester er helt avgjørende for bosetning og næringsliv, men er ingen selvfølge. I løpet av 2018 var det både episoder med kraftig nedbør som førte til vannskader og utfordret vannkvaliteten og en lang periode med tørke som krevde vanningsrestriksjoner og etablering av nye vannkilder.

Ifølge en rapport fra Norsk Vann fra 2017, vil det være nødvendig å investere hele 280 milliarder kroner i de kommunale vann- og avløpsanleggene frem til 2040. Det er også store behov for investeringer i de private vann- og avløpsledningene. Investeringene er nødvendige for å tilpasse anleggene til et endret klima, komme ajour med etterslep i vedlikeholdet av det omfattende ledningsnett, innfri nye regelverkskrav og å forsyne en voksende befolkning. For å unngå å overlate utfordringene til fremtidens generasjoner, må det gjennomsnittlige VA-gebyret økes med 4% utover prisveksten, hvert år frem til 2040.

Eierskapet til vann- og avløpsanleggene er lovregulert til å være kommunalt, med unntak av overvannsanlegg, mindre anlegg og anlegg som er eid av abonnentene gjennom samvirker. Kommunene kan i stor utstrekning organisere driften slik de selv finner det mest hensiktsmessig. Det vanligste er gjennom en kommunal enhet, et kommunalt foretak, et kommunalt AS eller et interkommunalt selskap. Store deler av driften skjer gjennom kjøp av varer og tjenester i markedet (Norsk Vann: 72% i 2017).

Sirkulær økonomi

Regjeringen vil «At Norge skal være et foregangsland i utviklingen av en grønn, sirkulær økonomi som utnytter ressursene bedre, og utarbeide en nasjonal strategi om sirkulær økonomi.»

Kommentar:

KS og Norsk Vann hilser velkommen arbeidet med en nasjonal strategi om sirkulær økonomi. Vann- og avløpsanleggene i kommunene kan bidra til det grønne skiftet og en mer sirkulær økonomi, gjennom bl.a. økt produksjon av ren energi og økt utnyttelse av ressursene i avløpet. Det er imidlertid behov for mer fremtidsrettede og avklarte rammebetingelser på avløps- og gjødselvarsområdet, for å kunne utvikle dagens avløpsrensaneanlegg til morgendagens ressursbehandlingsanlegg.

I forbindelse med forslag til direktiv fra EU-kommisjonen vedrørende reduksjon av effekten av plastprodukter i miljøet avga KS i august 2018 en egen høringsuttalelse. KS presiserte der at det fremste målet er å redusere avfallsmengden og dernest sørge for at avfallet blir en god innsatsfaktor i den sirkulære økonomien. KS ber i den forbindelse blant annet om at regjeringen utreder muligheten for en ny permanent ordning for finansiering av opprydding og mottak av avfall med ukjent opphav, herunder marin forsøpling. En ny finansieringsordning vil sikre kommunene et verktøy for å styrke muligheten til å takle forsøpling lokalt.

Gjennom Norges tilslutning til Protokoll om vann og helse har regjeringen satt som mål at minst 70 % av produsert avløpsslam skal gjenbrukes som en ressurs og sørge for at kvaliteten til slammet er i samsvar med dette. Flere av våre medlemmer redefinerer nå sine avløpsrensaneanlegg til «ressursbehandlingsanlegg», og produserer bio-metan til drivstoff og jord- og gjødselprodukter til jordbruket og andre markeder.

Dagens gjødselvarsforskrift har vært under revisjon siden 2010, og et forslag til nytt regelverk, med til dels dramatiske endringer i rammevilkårene for bruk av avløpsslam, ligger fortsatt til behandling hos regjeringen. Det er svært usikkert når et nytt regelverk kan bli sendt på høring. Den usikkerheten som dette medfører for mange av våre medlemmer, som står midt oppe i prosessen med å gjøre viktige investeringsbeslutninger med hensyn til valg av rensemetode for avløpsvann, strategi for utnyttelse av ressursene i avløpsslam og slambehandlingsmetode, er derfor svært uheldig. Vi ber derfor om fortgang i arbeidet med avklarte rammebetingelser.

EU er samtidig i gang med å evaluere både avløpsdirektivet og vanddirektivet, som Norge har implementert gjennom forurensningsforskriften og vannforskriften. Vi er bekymret for utviklingen i Europa, der Tyskland har bestemt seg for å fase ut bruk av slam i jordbruket, og Sverige er i gang med å utrede det samme.

For at avløpsrensaneanleggene skal kunne gjenbruke slammet som en ressurs, må rammebetingelsene tilpasses til fremtidens anlegg. Vi trenger derfor et fremtidsrettet gjødselvarsregelverk som stimulerer til innovasjon og utvikling, en fosforstrategi og «end-of-waste» kriterier også for produkter som er basert på ressursene i avløpet. Gitt de rette rammebetingelsene, kan Norge bli selvforsynt med fosfor.

Det trengs også en forsterket innsats på kildekontroll og oppstrømstiltak, slik at uønskede stoffer ikke havner i avløpet og vanskeliggjør avløpsrensing, slambehandling og produksjon av nye produkter basert på ressursene i avløpet. Strengere nasjonal og internasjonal regulering av uønskede stoffer i produkter som benyttes i husholdningene er derfor nødvendig, både for å muliggjøre den sirkulære økonomien, men også for å oppnå god kvalitet i vannforekomstene. Lykkes vi ikke med å beskytte avløpet som en sårbar resipient, kan også Norge bli tvunget til å innføre nye, energi- og kostnadskrevende end-of-pipe renseløsninger, slik vi nå ser det etableres i flere EU-land, inklusive Sverige.

KS og Norsk Vann vil gjerne vite mer om regjeringens planer for dette arbeidet. Vi er kjent med at det er en prosess i emning, det er av interesse for oss å vite noe mer om planlagt framdrift og hvordan det er tenkt rundt involvering. Vi bistår gjerne regjeringen i det viktige arbeidet med å utarbeide en nasjonal strategi for sirkulær økonomi.

Organisering, regulering og benchmarking

Regjeringen vil: «Gjennomgå organisering og regulering av vann- og avløpssektoren i samarbeid med KS, med sikte på å sikre innovasjon og kostnadseffektiv organisering og struktur. Et aktuelt virkemiddel kan være obligatorisk benchmarking.»

Kommentar:

KS og Norsk Vann vil peke på at det allerede pågår arbeid på dette feltet, som vil være et viktig grunnlag for den videre dialogen mellom stat og kommunesektor. Eksempelvis legger Norsk Vann i februar frem en rapport om organisering og regulering av vann- og avløpstjenestene i andre land, sammenholdt med norsk organisering og regulering. Norsk Vann har også gjennom en årrekke utviklet og driftet benchmarkingssystemet bedreVANN, der kommuner og interkommunale selskap deltar for årlig tilstandsvurdering og benchmarking av de kommunale vann og avløpstjenestene. En ambisjon i benchmarkingsarbeidet fremover må være å få til en heldigitalisert løsning for innrapportering av data til nasjonal vannstatistikk, herunder til de statlige innrapporteringssystemene MATS (Mattilsynet), MDIR (Miljødirektoratet) og KOSTRA (SSB).

Vi har registrert at regjeringen i Granavollen-erklæringen uttaler at de vil «Gjennomgå organisering og regulering av vann- og avløpssektoren i samarbeid med KS, med sikte på å sikre innovasjon og kostnadseffektiv organisering og struktur. Et aktuelt virkemiddel kan være obligatorisk benchmarking.»

KS er glad for å bli invitert til å samarbeide med regjeringen om å operasjonalisere Granavollen-erklæringen. KS er åpen for å drøfte alle tema med regjeringen, selv om vi ikke har spilt dette temaet inn i regjeringsforhandlingene. Vi har tillit til at våre medlemmer hver dag jobber med å levere vann- og avløpstjenester på en kostnadseffektiv og miljømessig forsvarlig måte, samtidig som de utvikler tjenestene i tråd med den teknologiske utviklingen.

Norsk Vann antar at behovet for å øke gebyrene for å finansiere de nødvendige investeringene vil aktualisere spørsmål om dagens organisering av tjenestene legger til rette for best mulig effektivitet og gjennomføringsevne. Vi har fått kartlagt reguleringen og organiseringen av vann- og avløpstjenestene i Norge, Sverige, Danmark, Skottland og Nederland. Dette er land som har regulert offentlig eierskap til anleggene og hvor det offentlige selv leverer vann- og avløpstjenestene til befolkningen. Det er store variasjoner i både organiseringen og reguleringen av sektoren i disse landene. I tillegg til å kartlegge hvordan tjenestene er organisert og oppgavene fordelt, viser kartleggingen hvordan sektoren er regulert for å ivareta kritiske forhold som kostnadseffektivitet, kvalitet, innovasjon, miljø og byutvikling.

Organisering:

I Norsk Vanns strategiplan for 2019-2022 har våre eiere bestemt at organisasjonen skal stimulere til økt effektivitet og gjennomføringsevne i vannbransjen gjennom bl.a. å bidra til en mer effektiv organisering av vann- og avløpstjenesten gjennom analyser og synliggjøring av beste praksis. Som et svar på vår egen strategiplan, den nevnte rapporten og regjeringsplattformen, har styret i Norsk Vann satt ned en arbeidsgruppe med våre medlemmer. Denne arbeidsgruppen skal analysere nåsituasjonen og fremtidige utfordringer, innhente fakta og komme med anbefalinger om hvordan Norsk Vann og vannbransjen skal jobbe videre med dette temaet. Arbeidsgruppen skal jobbe med dette i to år, og leverer sine resultater og anbefalinger 1. mars 2021.

Norsk Vann bistår gjerne regjeringen og KS med gjennomgangen av organiseringen av vann- og avløpssektoren, eksempelvis gjennom å innhente fakta, eksempler og analyser.

Regulering:

KS og Norsk Vann har etterspurt en statlig regulering av forholdet mellom kommunen som eier og leverandør av vanntjenester og deres abonnenter. Eksempelvis viste fjorårets tørkesommer behovet for å kunne innføre og håndheve restriksjoner på vannforbruket. Behovet for statlig regulering av dette forholdet har også vært påpekt av Stortinget og senest av overvannsutvalget. En slik regulering kan gjennomføres ved å utvide dagens lov om vass- og avløpsanlegg, herunder gi hjemmel for sentral og lokal forskrift.

Norsk Vann bistår gjerne i arbeidet med å regulere forholdet mellom kommuner og abonnenter i en vanntjenestelov.

Benchmarking:

Kommunene er opptatt av å sammenligne sine tjenester med andre kommuner, der det er grunnlag for dette. Felles, standardiserte rapporteringssystemer er da en forutsetning. Kommunene som rapporterer resultater på ulike områder inn i KOSTRA har foreslått en ny rapportering, eksempelvis knyttet til energibruk i vann- og avløpssektoren. I de fleste kommuner er vann- og avløpstjenester en vesentlig del av den totale energibruken. Standardisert rapportering vil gjøre det lettere å se utviklingen og også gi kommunene mulighet til å sammenligne seg med andre. Det har av ulike grunner vært krevende å få dette til. Vi mener dette arbeidet må løftes opp videre.

Norsk Vann har siden 1990-tallet utviklet et eget frivillig benchmarkingsystem, bedreVANN, for kommuner og selskaper som leverer vann- og avløpstjenester. I 2017 deltok 83 kommuner og 10 interkommunale selskap.

Benchmarkingsystemet øker nytteverdien av dataene som deltakerne uansett er pålagt å rapportere til staten. Det gir dem vurderingskriterier og utdypende resultater, og viser kvaliteten og kostnadene for tjenestene og egen utvikling. bedreVANN er tilrettelagt for at deltakerne kan formidle sammenhengen mellom standarden på tjenestene, investeringsbehovet og utviklingen av kostnadene. Dette kan hjelpe beslutningstakerne i kommuner og selskaper til å ta de riktige veivalgene.

Norsk Vann ønsker å få på plass en enhetlig og heldigitalisert løsning for innrapportering av data til nasjonal vannstatistikk, herunder de statlige innrapporteringssystemene til SSB (KOSTRA), Mattilsynet og Miljødirektoratet. Norsk Vann har igangsatt et forprosjekt for å se på hvordan dette kan løses i fremtiden. Vi er avhengig av en tett dialog med statlige myndigheter for å komme frem til en hensiktsmessig løsning. Effektiv rapportering og et godt benchmarkingsystem, vil kunne bidra til å øke kostnadseffektiviteten i vannbransjen.

Vi bidrar gjerne i utvalget som regjeringen i folkehelsemeldingen varslet at den vil sette ned for å gjennomgå rapportering på vannområdet med sikte på å effektivisere og identifisere svakheter og utfordringer på området.

Norsk Vann ønsker å samarbeide med statlige myndigheter om å tilrettelegge for digital innrapportering av statistikk for vann og avløp. Dette er et viktig bidrag for å kunne bedre benchmarkingen i sektoren.

Selvkostregelverket

Regjeringen vil «Innføre nytt regelverk for selvkostberegning av kommunale avgifter som sikrer lave gebyrer og effektive tjenester for innbyggerne.»

Kommentar:

KS og Norsk Vann imøteser en god dialog i forbindelse med høringer i 2019 av den nye budsjett- og regnskapsforskriften og den varslede nye forskriften om selvkost. Vi vil peke på at det dessuten er behov for å modernisere selve lovbestemmelsene om vann- og avløpsgebyrer i vass- og avløpsanleggslova. Eksisterende lovhjemler stammer fra 1974 og er ikke tilpasset dagens behov og utfordringsbilde i kommunene.

Kommunenes rett til å finansiere enkelte tjenester gjennom gebyr utenom skatteseddelen har gitt mulighet til å levere gode, forutsigbare og demokratisk forankrede tjenester for innbyggerne i kommunene, også på områder med store infrastrukturinvesteringer slik som vann- og avløpstjenestene.

Gebyrfinansiering har vært og er et helt vesentlig bidrag for å løse en krevende økonomisk kabal. De tjenester som betales ved gebyr avlaster den totale kommunale økonomien. Gebyrinntektene skal kun gå til å dekke de faktiske utgiftene med tjenesten. Det sikrer at innbyggerne kun betaler den reelle kostnaden for tjenestene.

Det vil naturlig nok være store forskjeller i avgiftsnivået kommunene imellom da drifts- og kapitalkostnader i stor grad vil variere etter hvor omfattende vann og avløpsnett er, hvordan topografien ser ut, miljøstandarder og effektiviteten i de tekniske løsningene og hvordan kvaliteten på nettet er, sett i forhold til antallet abonnenter som skal svare for de totale kostnadene. Lave gebyrer er ikke nødvendigvis et uttrykk for høy kvalitet og effektivitet i tjenestene.

Det er selvfølgelig derfor også viktig at det foreligger et avklart rammeverk med langsiktig forutsigbarhet i bunnen for hva som skal legges til grunn i en selvkostberegning. Det er enorme verdier som er opparbeidet i denne infrastrukturen, og det skal gjøres store investeringer i årene som kommer.

KS og Norsk Vann er derfor opptatt av at selvkostprinsippet gir nødvendig rom for å dekke reelle kostnader forbundet med å levere disse tjenestene og sikre til at tjenestene har god miljøstandard og høy grad av leveringssikkerhet.

KS har akkurat gjennomført et FoU-prosjekt som ser på hvordan plan- og byggesaksgebyrene er lagt opp og brukes i kommunene. Rapporten er fersk, vi kommer tilbake med en presentasjon av funnene, bla i et eget åpent frokostmøte hos oss.

Vi kan imidlertid allerede nå opplyse det ingenting i funnene i FoU-prosjektet som tyder på at kommunene tar seg for mye betalt, tvert imot, tendensen går heller i retning av at flere kommuner subsidierer disse tjenestene eks bla ved at ikke alle indirekte kostnader er lagt inn i beregningsgrunnlaget for kostnadene.

Norsk Vann støttet reguleringen av selvkostprinsippet i kommuneloven, men er bekymret for om de foreslåtte forskriftene om budsjett og regnskap og om selvkost vil legge tilstrekkelig til rette for å kunne holde gebyrene mest mulig stabile. Makstidene for å avskrive investeringer i vann- og avløpsanlegg er ofte langt kortere enn den reelle levetiden for anleggene. Dermed kan det gå lang tid fra anlegget er avskrevet til det er behov for å investere i et nytt. For å kunne holde et stabilt gebyrnivå vil det være hensiktsmessig at forskriften åpner for lengre avskrivningstider for store investeringer i prosessanlegg og eventuelt utvide også utvide perioden for å kunne avsette midler i fond til slike nyinvesteringer.

Dagens lov- og forskriftsbestemmelser for vann- og avløpsgebyr er fra 1974 og bør tilpasses dagens utfordringer. Et eksempel er at gebyrsystemet bør legge bedre til rette for at kommunen kan ta ekstra betalt fra virksomheter som tilfører avløpsvann som er kostnadskrevende å behandle. Dette bygger opp under prinsippet at forurensere betaler. En modernisering av gebyrregelverket kan samordnes med departementenes arbeid med å følge opp overvannsutvalgets forslag om et overvannsgebyr og forslaget om et påslag i gebyret øremerket til et vanninnovasjonsprogram, som Folkehelseinstituttet har utredet for Helse- og omsorgsdepartementet på bakgrunn av Stortingets anmodningsvedtak. Dette er viktige tiltak for at bransjen skal kunne møte morgendagens utfordringer på en bærekraftig måte.

KS og Norsk Vann ønsker å bidra til at rammeverket for selvkost blir fornyet og tydeligere, det må forutsettes at dette skjer uten at det går på bekostning av kommunenes mulighet og handlingsrom til å få betalt for sine faktiske kostnader. Vi mener det er viktig at forskriftene legger til rette for at gebyrene kan holdes mest mulig stabile.

Vannforvaltning

Regjeringen vil «Styrke norsk vannforvaltning og følge opp vannforskriften.»

Kommentar:

KS og Norsk Vann har i lengre tid påpekt behovet for økte ressurser til arbeidet med en helhetlig vannforvaltning etter vannforskriften, med sikte på å innfri felleseuropeiske miljømål for vannforekomstene. Vi er kjent med at det skal komme nasjonale føringer for oppdatering av vannforvaltningsplanene, og vil bl.a. peke på viktigheten av at vannforskriften og avløpsbestemmelsene i forurensningsforskriften ses i sammenheng.

KS og Norsk Vann er fornøyde med at fylkeskommunene fortsatt skal være vannregionmyndighet. Vi er også tilfreds med at regjeringen i sin nye plattform slår fast at den vil styrke norsk vannforvaltning og følge opp vannforskriften.

Vannområdekoordinatorer på kommunalt nivå spiller en avgjørende rolle for å skape deltagelse i planprosessene, og aktivisere kommuner, regional stat og organisasjoner. Det er behov for et stabilt finansieringsgrunnlag for dette. Riksrevisjonen (2016) har påpekt at kommunenes deltagelse i vannforvaltning bør bedres. En rapport fra Menon (2017) dokumenterte at vannområdekoordinatorer på kommunalt nivå spiller en avgjørende rolle for å skape deltagelse i planprosessene og få plass nødvendige tiltak fra alle sektormyndigheter. Det er et sterkt behov for at noen holder tak i prosessene på lokalt nivå, for å sikre kontinuitet i arbeidet over tid. Årlige bevilgninger til Miljødirektoratet, som KS og Norsk Vann har måttet jobbe for å øke i hvert statsbudsjett de siste årene, gir ikke de stabile rammevilkårene for å kunne ansette prosjektledere som fylkeskommunene og kommunene trenger.

Alle oppgaver som pålegges kommunesektoren må fullfinansieres. Det gjelder også arbeidet etter vannforskriften. KS mener at å innlemme et forsterket tilskudd til vannforvaltning i rammetilskuddet til kommunal sektor er mest formålstjenlig ut fra behovet for forutsigbarhet og en enklere, og mer kostnadseffektiv finansieringsordning.

Det er behov for en statlig støtteordning til kommunale avløpsanlegg som får urimelig høye avløpsgebyr som følge av ekstra pålegg utløst av vannforskriftens miljømål. Det bør også utredes insentivordninger for huseiere i spredt bebyggelse som blir pålagt å gjennomføre kostbare avløpstiltak. Det er også et stort behov for å revidere avløpsbestemmelsene i forurensningsforskriften, og vi ber om at det sikres ressurser til å gjennomføre dette arbeidet.

Overvann

Regjeringen vil «Følge opp Overvannsutvalgets innstilling.»

Kommentar:

KS og Norsk Vann har merket seg at det ved inngangen til 2019 er en bedre fremdrift i arbeidet med å følge opp overvannsutvalgets anbefalinger. Det er flere viktige regelverksprosesser på gang, og vi ber om at arbeidet har høy prioritet fremover. Vi vil peke på at det er viktig at også ansvaret for skader fra overvannsanlegg blir avklart parallelt med de øvrige regelverksendringene. Dagens strenge ansvar for skader motvirker at kommuner etablerer forebyggende tiltak. Vi vil også nevne at vi er kjent med at Miljødirektoratet ser på en mulig lovhjemmel i vass- og avløpsanleggslova, for nærmere forskriftsregulering av tjenesteforholdet som i dag reguleres gjennom kommunale abonnementsvilkår for vann og avløp. Vi vil oppfordre til at det arbeidet gis prioritet, og mener at det i stor grad kan svare opp for KS og Norsk Vann sin henstilling om en «sektorlov» eller «vanntjenestelov», som det har vært påpekt behov for i over ti år og som også overvannsutvalget anbefalte.

KS og Norsk Vann er positive til arbeidet som foregår i departementer og direktorater for å følge opp Overvannsutvalgets mange anbefalinger. Vi har registrert at enkelte av forslagene allerede har blitt fulgt opp med hensiktsmessige endringer i regelverket. Samtidig vet vi at flere vanskelige og kontroversielle spørsmål gjenstår. Dette gjelder særlig fordelingen av ansvar mellom huseiere og kommuner.

For å unngå at fremtidens styrtregn skader bygninger og infrastruktur på sin vei mot havet, styres gjerne vannet gjennom taknedløp, grøfter, sluk og ledninger til en bekk, elv eller sjø, eventuelt via et avløpsrensaneanlegg. I denne prosessen spiller kommunen som plan- og bygningsmyndighet, forurensningsmyndighet og som leverandør av avløpstjenester en sentral rolle, sammen med utbyggere, private grunneiere og eiere av avløpsanlegg. Kommunen har et overordnet ansvar for planleggingen av arealbruken, mens både utbyggere, grunneiere og kommuner må iverksette tiltak for å forebygge skader. Tiltakene kan innebære begrensninger på hvordan grunneier kan utnytte eiendommen for å sørge for at vannet fortsatt kan trenge ned i bakken, etablering av overvannsanlegg på overflaten eller å tillate at overvannet ledes inn i en åpen løsning eller en kommunal ledning.

Siden overvann inngår i definisjonen av avløpsvann, blir den som legger til rette for trygg avledning av overvannet også eiere et avløpsanlegg. I dag fastsetter forurensningsloven et utvidet erstatningsansvar, uten hensyn til skyld, for den som eier et avløpsanlegg hvor kapasiteten ikke strekker til eller vedlikeholdet har vært utilstrekkelig. Med fremtidens nedbør, vil det jevnlig oppstå situasjoner hvor kapasiteten i anlegg som ble anlagt ut fra fortidens beste praksis, ikke vil strekke til. Både kommunale og private eiere av overvannsanlegg vil trolig jevnlig oppleve situasjoner hvor vedlikeholdet vil vise seg å være utilstrekkelig, til tross for at det har vært aktsomt. Belastningen på den som gjør tiltak for å forebygge skader bør ikke være uhenksom tyngende. Da kan det motvirke etableringen av samfunnsøkonomisk gunstige tiltak. Det fremstår som lite hensiktsmessig at den som tilrettelegger for å håndtere overvannet skal få et slikt utvidet ansvar for skader.

Vi har registrert at Miljødirektoratet har foreslått et overvannsgebyr som ikke lenger knyttes til at bygningene er tilknyttet et kommunalt avløpsanlegg. Norsk Vann og KS understreker at det er viktig at ordningen blir enkel for kommunene å administrere.

Det haster å avklare hva slags ansvar som bør følge av å iverksette forebyggende overvannstiltak. Dagens ansvarsfordeling, hvor eiere av overvannsanlegg har det samme utvidede erstatningsansvaret som eiere av spillvannsanlegg, kan motvirke at kommuner og huseiere iverksetter forebyggende tiltak